LÄÄNERANNA TEATAJA
Pärnumaal Lääne-Eesti aladel

Virtsu uus meremärk on saavutanud oma lõpliku kõrguse. Kuvatõmmis hoogla.ee videost

November / talvekuu

02.11 hingedepäev

06.11 Lõpe klubi sünnipäevapidu

08.11 isadepäev

10.11 mardipäev

16.11 taassünni päev

19.11 meestepäev

25.11 kadripäev

29.11 I advent

I advendi kontsert ja jõulukuusel tulede süütamine Lihulas

I advendi jõulurong Koonga–Lõpe

I advendikontsert Varbla rahvamajas

Lääneranna vallas on valminud seitse uut mänguväljakut
LK 3

Külli Raudsiku perearstikeskus pälvis A-taseme tunnustuse 9. korda
LK 4

Heakorrakonkursi „Kaunis Lääneranna“ 2026 võitjad
LK 8

Meie inimesed, meie lood: Helje Immonen
LK 10

LÄÄNERANNA VALLAS ELAS
1. oktoobril 4882 inimest

Mikk Luuki tunnustati Päästeteenistuse Hõberistiga

Raahel Apsalon
Lääneranna Teataja toimetaja

Lihula päästekomando komandopealikule Mikk Luugile omistati Päästeteenistuse Hõberist. See on Päästeameti aumärk, millega tunnustatakse inimesi, kelle tegevus on olnud eeskujuks ja aidanud kaasa Eesti turvalisusele.

16. septembril tunnustasid president Alar Karis, siseminister Igor Taro ja Päästeameti peadirektor Margo Klaos päästeteenistuse aumärkidega kokku 92 inimest. Nende seas oli nii kutselisi ja vabatahtlikke päästjaid, politseinikke, kiirabitöötajaid, kaitseliitlasi kui ka teisi inimesi, kes on oma töö või tegudega andnud olulise panuse inimeste turvalisusesse.

Siseminister Igor Taro ütles oma kõnes, et sisejulgeolek ei saa olla riigikaitse vaene sugulane. „Eesti kaitsmine ei alga siis, kui esimene võõras sõdur üle piiri tuleb. Siseministeeriumi valitsemisala peab juba praegu pärislahinguid ja pakub inimestele turvatunnet. Üleujutused, suurõnnetused, tulekahjud, varjumine ja evakuatsioon – see kõik on meie valitsemisala vastutus. Minu siiras lugupidamine ning tänu kõigile teile, kes te olenemata kellaajast ja ilmast, olete alati valmis lahingusse minema,“ ütles Taro.

Päästeteenistuse Hõberist

Mikk Luuki tunnustamisel tõsteti esile olulisi valla päästevaldkonna tahke. „Märgiti ära Lääneranna vabatahtlike päästjate kogukonna toetamist, koolitamist ja uute vabatahtlike komandode tekkimisele kaasa aitamist – Hanila TS, Koonga VPK ja Rauksi VPK – ning osalemist Lääneranna kriisikomisjonis meie omavalitsust puudutanud õppustel ja harjutustel,“ selgitas Luuk.

Tema sõnul on Lääneranna vabatahtlike päästjate käekäik üldiselt rõõmustav. „Igal omavalitsusel ei ole au kolme tegutsevat ja entusiastlikku vabatahtlikku päästekomandot omada ja selle seltskonnaga on äge koos toimetada,“ ütles ta.

Mikk Luuki tunnustati Päästeteenistuse Hõberistiga. Fotod: Rene Lutterus (Päästeamet)

Lääneranna Vallavalitsus
Aadress: Jaama tn 1, Lihula linn
Kodanike vastuvõtt: E–T, N 9–16 ning K 11–16. Lõuna iga päev kell 13.00–13.30
Reedeti ametiasutuses kodanike vastuvõttu ei toimu
Kontakt: 472 4630, vallavalitsus@laaneranna.ee
www.laaneranna vald.ee

„Mis nüüd mina?“

Kui Mikk Luuk kuulis, et teda soovitakse tunnustada Päästeteenistuse Hõberistiga, oli esimene reaktsioon talle omaselt tagasihoidlik. „Ehe ja eestlasele omane... mis nüüd mina,“ kirjeldas ta esimest mõtet. Mõni päev hiljem tekitas tunnustus temas aga ka mõtlemapaneva tunde: „... et kuidas siis edasi.“

Mikk ütleb, et tunnustus tuli talle üllatusena ning ta ise ei ole oma senist tegevust pidanud millekski erakordseks. „Tänan, et tähele pandi. Enda arust nagu midagi erilist pole teinud. Üllatusmoment, kui selline, oli olemas,“ sõnas ta.

Päästeameti teatel antakse päästeteenistuse aumärke inimestele, kelle tegevus on olnud eeskujuks ja aidanud kaasa Eesti turvalisusele. Päästeteenistuse Hõberisti pälvis tänavu 11 inimest.

16. septembril toimunud aumärkide üleandmisega tähistati ka 107 aasta möödumist organiseeritud tuletõrje loomisest Eestis. Päästeteenistuse aumärke on välja antud alates 1998. aastast.

Lääneranna vald tänab Mikk Luuki pikaaegse ja pühendunud panuse eest Lääneranna turvalisuse tagamisel ning valla kriisivalmiduse arendamisel.

Mikk Luuk tänuüritusel

Lihula kiriku akende restaureerimine sai annetajatelt tuge

Fotod: Kaido Saak

Lihula Eliisabeti kiriku altaripoolsed aknad on saadetud restaureerimisele. Tänavused tööd saavad teoks Muinsuskaitseameti toetuse ja eraisikute annetuste abil. Koguduse üleskutse leida abi omaosaluse katmiseks pälvis sooja vastukaja ning annetustena koguti oodatust suurem summa.

Tänavuste tööde maksumus on 20 336 eurot

„Oleme juba mitmendat aastat Muinsuskaitseameti toel uuendanud kiriku aknaid,“ selgitas kirikuõpetaja Kaido Saak. „Käesoleva aasta tööde maksumuseks on 20 336 eurot, millest Muinsuskaitseameti toetus moodustab 18 302 eurot.“

Omaosaluse (2034 €) katmiseks pöördus kogudus inimeste poole üleskutsega soetada endale annetuse märgina personaalne aknaruut. Annetaja nimi talletatakse tulevastele põlvedele avastamiseks aknaraami lengi vastas olevale servale.

Saaki sõnul oli annetajate seas nii üksikisikuid ja perekondi kui ka kollektiive ja organisatsioone. Toetajate hulgas oli ka meie valla laulukoore.

„Kogudus tänab südamest iga annetajat,“ kinnitas Saak. Oodatust suurem toetus annab kogudusele julgust akende restaureerimisega järjepidevalt edasi tegeleda. Tänavuste annetuste ülejääk jääb seemneks tuleva aasta töödele, et korda teha ka järgmised aknad.

Annetajate nimed jäädvustatakse kahe altari kõrval asuva akna raamide siseküljele. Restaureeritud aknaid on töökojast tagasi oodata 2027. aasta kevadel, mil kogudus jagab täpsemat infot.

Koguduse poole on juba pöördutud küsimusega, kas akende restaureerimist saab endiselt toetada. Saaki sõnul on iga annetus jätkuvalt teretulnud. Kiriku akende korrastamine on mitmeaastane ettevõtmine ning inimeste panus aitab seda jätkata.

Annetusi saab jätkuvalt teha

EELK Lihula Eliisabeti kogudus EE581010220238960229

Selgitus: Akende toetuseks

Lääneranna vallas on valminud seitse uut mänguväljakut

Raahel Apsalon, Lääneranna Teataja toimetaja

Lääneranna valla seitsmes piirkonnas on valmis saanud uued mänguväljakud, mis pakuvad lastele ja peredele rohkem võimalusi õues liikumiseks, mängimiseks ja ühiseks ajaveetmiseks.

Uued mänguväljakud asuvad Lihula linnas ning Tuudi, Kirbla, Kõmsi, Varbla, Koonga ja Lõpe külas. Nii saavad uusi mängimisvõimalusi kasutada eri piirkondade lapsed ning mänguväljakutest kujunevad ka kogukondade ühised kohtumispaigad.

Neli mänguväljakut valmis spordiklubi eestvedamisel

Lihula, Tuudi, Kirbla ja Kõmsi mänguväljak rajati MTÜ Lihula Spordiklubi projekti „Lääneranna kogukondlikud mänguväljakud“ raames. Projekti toetati LEADER-programmist Kodukant Läänemaa kaudu ning sellele eraldati toetust 78 121,13 eurot. Projekti rahastusettepanekust kirjutasime veebruaris ilmunud artiklis „Kodukant Läänemaa otsusel võib Lääneranna valda tulla mitu lastele ja noortele suunatud projektitoetust“.

Mänguväljakud asuvad Lihulas aadressil Linnuse tee 2, Tuudi külas Keblase kinnistul, Kirbla külas Spordiplatsi kinnistul ning Kõmsi külas Keskuse kinnistul.

Projekti eesmärk oli parandada laste vaba aja veetmise võimalusi ning muuta kohalik elukeskkond peredele ja kogukondadele mitmekesisemaks.

Varbla, Koonga ja Lõpe mänguväljak valmisid valla projekti osana

Ülejäänud kolm mänguväljakut rajati Lääneranna vallavalitsuse eestvedamisel Varblasse, Koongasse ja Lõpele. Projekti rahastamiseks taotleti toetust Pärnu Lahe Partnerluskogu LEADER-meetmest „Aktiivne kogukond“. Taotluse summaks oli 39 995,80 eurot. Mänguväljakute planeeritavast ehitusest kirjutasime möödunud aasta oktoobris ilmunud artiklis „Varblasse, Koongasse ja Lõpele ehitatakse uued mänguväljakud“.

Lisaks tekkis Varbla mänguväljakul vajadus tellida olemasoleva atraktsiooni alla nõuetele vastav turvaalus, mille eest tasus vald kogusummas 2096,84 eurot. Mänguväljakute projekteerimise ja ehitamise omanikujärelevalve teostamise eest tasus vald lisaks 1800 eurot, millele lisandus käibemaks.

Mänguväljakute kavandamisel küsiti sisendit kohalikelt elanikelt, lastevanematelt ja noortelt, et lahendused vastaksid piirkondade vajadustele.

Eesmärk oli luua lastele turvalised mängimisvõimalused ning paigad, kus pered ja teised kogukonnaliikmed saavad koos aega veeta.

Investeeringud toetavad kogukondade elu

Kõiki seitset mänguväljakut ühendab eesmärk pakkuda lastele rohkem võimalusi aktiivseks ja arendavaks vaba aja veetmiseks ning parandada kohalike perede elukeskkonda. Mänguväljakud toetavad laste liikumisharjumusi ja omavahelist suhtlust ning annavad kogukondadele juurde kohti, kus kokku saada.

Mänguväljakute rajamist toetasid LEADER-programmi kaudu kaks piirkondlikku tegevusrühma: Kodukant Läänemaa ja Pärnu Lahe Partnerluskogu.

Fotod: erakogu

LÜHIDALT

Erateede omanikud: valmistage juurdepääsuteed talviseks lumetõrjeks ette

Lääneranna vald palub erateede omanikel kontrollida ja korrastada majapidamisteni viivad juurdepääsuteed, et tagada talvel lumetõrjetehnika ohutu ja takistusteta liikumine.

Tee ja selle servad peavad olema ligikaudu viie meetri laiuses koridoris võsast ja okstest puhastatud, teeservad ja kraavid tähistatud ning tee kõrval peab olema koht lume lükkamiseks. Samuti tuleb eemaldada või nähtavalt tähistada muud takistused, näiteks truubiotsad, kivid ja ilupõõsad. Lumetõrjet tehakse elamuid teenindavatel erateedel, kus on registreeritud elaniku alaline elukoht ja mis ei ole korraldatud jäätmeveost vabastatud; õuealasid ja krundisiseseid teid vald ei hoolda.

Palume juurdepääsuteed enne talve kindlasti korda teha, sest kui lumetõrjetehnika ei mahu teel liikuma, jääb lumi teel lükkamata.

Said rahulolu küsitluse kutse? Anna oma panus!

Kui sinu e-posti jõuab kohalike omavalitsuste teenuste ja elukeskkonnaga rahulolu küsitluse kutse, osale kindlasti ja jaga oma kogemust!

Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi tellimusel viib uuringut läbi Turu-uuringute AS ning osalejad valitakse rahvastikuregistrist juhuvaliku alusel. Sinu vastus aitab paremini mõista, kuidas Lääneranna inimesed hindavad kodukoha elukeskkonda ja kohalikke teenuseid ning millistes valdkondades nähakse arenguvajadusi. 2026. aasta uuringu tulemused avaldatakse omavalitsuste kaupa 2027. aasta esimesel poolel portaalis minuomavalitsus.ee.

Külli Raudsiku perearstikeskus pälvis A-taseme tunnustuse üheksandat aastat järjest

Raahel Apsalon
Lääneranna Teataja toimetaja

Lääneranna vallas tegutsev OÜ Perearst Külli Raudsik Perearstikeskus pälvis Eesti Perearstide Seltsi kõrgeima kvaliteeditunnustuse juba üheksandat aastat järjest. Perearst Külli Raudsiku sõnul peegeldab järjepidev tunnustus eelkõige igapäevast tööd ja vastutust patsientide tervise eest.

25. septembril toimunud Eesti Perearstide Seltsi aastakonverentsil tunnustati taas parimaid perearstipraksiseid üle Eesti. Tänavu saavutas A-taseme 147 perearstikeskust, neist 12 esimest korda. Lääneranna vallas tegutseva perearstikeskuse jaoks oli see juba üheksas järjestikune kord, mil pälviti kõrgeim kvaliteeditunnustus.

Üheksa aastat järjepidevat tööd

Praksiseid hinnatakse kvaliteedijuhendi alusel, mõõtes 24 erinevat kriteeriumit. Paljude muude asjade hulgas võetakse hindamisel arvesse ka haiguste ennetamist.

„Üheksa A-taset on üheksa aastat järjepidevat tööd," võtab Külli Raudsik tunnustuse tähenduse kokku.

Tema sõnul võib üheksat järjestikust tunnustust kõrvalt vaadates näha lihtsalt korduva saavutusena, kuid selle taga on aastatepikkune igapäevane töö, vastutus, õppimine ja pingutus, et hoida perearstikeskuse teenuse kvaliteeti.

Arsti ja pereõe töö ei piirdu alati vastuvõtuajaga. Mõni patsient vajab rohkem aega, mõni olukord kiiret otsust ning mõne tervisemure lahendamine eeldab koostööd eriarsti või haiglaga.

„Alati tuleb meeles pidada, et iga haigusloo taga on inimene, tema mure ja tema lähedased," rõhutab Raudsik.

Tunnustus on ka kohustus jätkata

Külli Raudsik tänab oma patsiente usalduse eest ning pereõde ja kõiki teisi, kes on aastate jooksul perearstikeskuse töösse panustanud.

Vasakult pereõde Angelika Viherpuu ja perearst Külli Raudsik. Foto: Teno Viherpuu

„Üheksa A-taseme tunnustust on tunnustus tehtud tööle, kuid samal ajal ka kohustus jätkata," ütleb perearst.

Keskuse eesmärk on, et Lääneranna inimestel oleks kodukohas olemas usaldusväärne ja kvaliteetne arstiabi. Raudsiku sõnul ei ole kõige olulisem tunnistus seinal, vaid inimene, kes tuleb tervisemurega arsti juurde ja peab saama tunda, et tema eest hoolitsetakse.

OÜ Perearst Külli Raudsik Perearstikeskus osutab teenuseid Lihulas, Kõmsil ja Virtsus. Keskuses töötavad perearst Külli Raudsik ja pereõde Angelika Viherpuu.

> Üheksa järjestikust A-taseme tunnustust kinnitavad keskuse pikaajalist tööd kvaliteetse esmatasandi arstiabi pakkumisel Lääneranna valla elanikele.

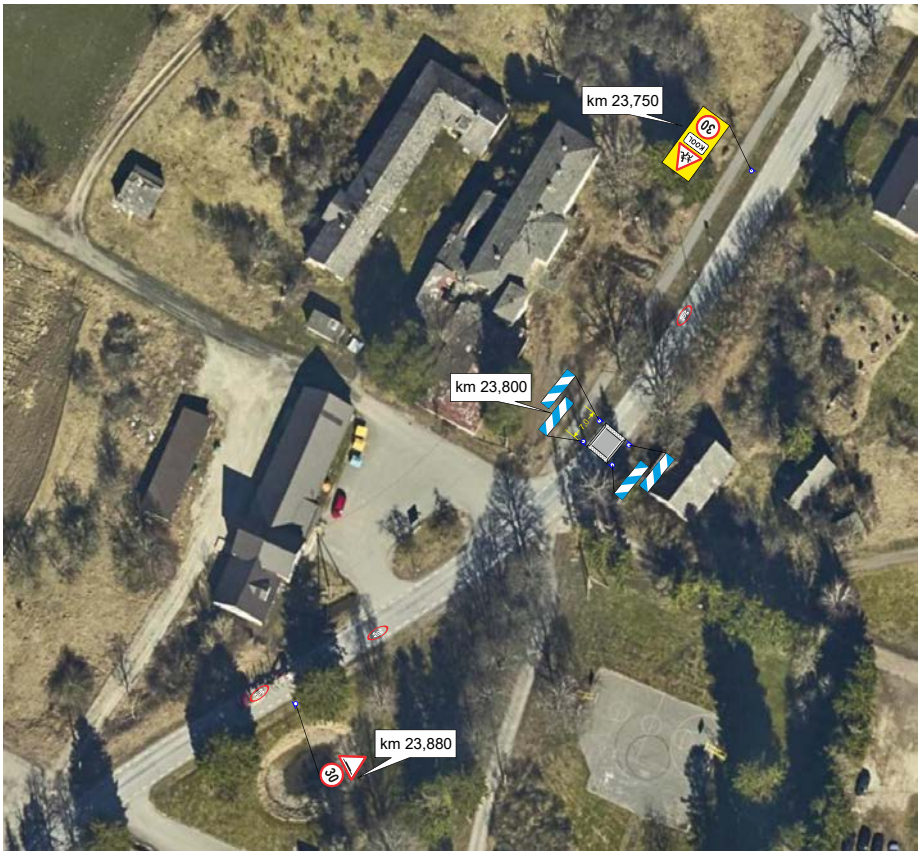

Koongas piiratakse sõidukiirust 30 kilomeetrini tunnis ja paigaldatakse kaks kiiruspiirajat

Henrik Raave
Abivallavanem

Koonga küla läbiva liikluse ohutumaks muutmiseks on Lääneranna Vallavalitsus koostöös Transpordiametiga kavandanud liikluskorralduse muudatused. Senisest madalam kiiruspiirang ja kaks uut künnist peaksid aitama ohjeldada küla läbivate sõidukite, sealhulgas raskeveokite kiirust.

Koonga elanikke on pikalt häirinud küla läbivate sõidukite, eelkõige kallurite suur sõidukiirus. Probleem on eriti terav kooli ja kaupluse ümbruses, kus liiguvad igapäevaselt ka jalakäijad ja lapsed.

Lääneranna Vallavalitsus ja Transpordiamet on olukorraga tutvunud ning välja töötanud lahenduse, mille eesmärk on muuta Koonga läbimine kõigile liiklejatele turvalisemaks.

Kavandatud muudatuste kohaselt kehtestatakse Koonga küla läbival teel kiiruspiirang 30 km/h. Piirang hakkab kehtima küla algusest, hõlmab koolist mööduvat teelõiku ning lõpeb pärast kauplust.

Lisaks paigaldatakse teele kaks kiirust vähendavat künnist. Esimene neist tuleb külla sissesõidul enne Koonga kooli juurde viivat ristmikku. Teine künnis paigaldatakse vahetult pärast kaupluse parklat ringtee suunas liikudes.

Uued liiklusmärgid on lubatud paigaldada lähiajal. Kiiruskünniste rajamine sõltub ilmastikuoludest ja tööde tegemiseks sobivatest tingimustest.

Muudatuste peamine eesmärk on vähendada sõidukite kiirust ning suurendada jalakäijate, koolilaste ja teiste liiklejate ohutust Koonga keskuses.

LÜHIDALT

Lihula hobikoor Ei Või Olla käis Soomes kontsertreisil

Ülle Tammearu juhendamisel tegutsev Lihula hobikoor Ei Või Olla käis 6.–9. augustini Soomes juubelituuril.

Kontserdid toimusid Aura ja Rymättylä kirikus, kus koor sai esineda erilise atmosfääri ja hea akustikaga ruumides.

Reis pakkus lauljatele võimaluse kohtuda kohaliku publiku ja võõrustajatega ning tutvustada oma muusikat ka Soome koorimuusika austajatele.

Virtsu Maitsed 2026 tõi kokku hoidistajad ja maitsete huvilised

10. oktoobril kogunesid Virtsu mõisatalli Läänemaa toidunädalal kohalikud hoidistajad ja maitsete huvilised, et tutvuda 29 koduse hoidisega ning valida nende seast lemmikud.

Hoidiseid hindas kolmeliikmeline žürii, kuhu kuulusid Pivarootsi Tuuliku peakokk Indrek Kivisalu ning pika staažiga kokad Rita Klaus ja Ly Tammet. Žürii tunnistas parimaks Triin Raave valmistatud tomati-tšillikaramelli maitsebuketi, publiku lemmikuks osutus tema sauna kuivatatud tomat.

Virtsu Arenguseltsi korraldatud maitsepäev pakkus võimalust jagada koduseid retsepte ja ideid ning väärtustada kohalikku toidukultuuri.

Triin Raave pälvis hoidiste eest nii žürii tunnustuse kui ka rahva lemmiku tiitli.
Foto: Maris Raudsepp

LÜHIDALT

Jaan Pehk avab Lihulas MÕMMi kolmanda hooaja

12. novembril kell 19 algab Lihulas Von Haueris meelelahutusliku mälumängu MÕMM kolmas hooaeg, mille avakülaline on luuletaja ja muusik Jaan Pehk.

Võistkondadel tuleb vastata 20-le kolme vastusevariandiga küsimusele. Tänavu on varasemast suurem rõhk õnnel ja meelelahutusel. Osalema on oodatud neljaliikmelised võistkonnad, kuid kaasa saab lüüa ka publikumängus. Võistkondade registreerimine ja laulusoovide esitamine kestab 5. novembrini e-posti aadressil peeter.kodar@gmail.com.

Varblasse kavandatakse terviseparki

Lääneranna Vallavolikogu kinnitas Mäliküla karjääri konkursi tulemused, mille alusel antakse MTÜ-le Varbla Külaselts 25 aastaks kasutusse 15 hektari suurune endise kruusakarjääri kinnistu.

Külaselts soovib rajada sinna Varbla tervisepargi, mis pakuks võimalusi liikumiseks, sportimiseks ja puhkamiseks. Esialgsete plaanide kohaselt on kavas rajada *discgolf*irada, tervise- ja matkarajad, grillimis- ja puhkealad ning kelgumägi.

Huvihariduse toetuse taotlusi esitati mullusest rohkem

Lääneranna vald sai alanud 2026/2027 õppeaastaks tähtajaliselt 92 huvihariduse toetuse taotlust, mida on 14% rohkem kui eelmisel perioodil. Transporditoetuse taotlusi laekus 22% rohkem ning kompensatsiooni ülemmäära tõstmise tõttu 30 eurolt 50 eurole suureneb transporditoetuste eeldatav kogumaht 103%.

Abivallavanema Henrik Raave sõnul on hea meel, et huvihariduses osaleb rohkem valla lapsi. Eelarvesse jäi eelmisest aastast ka veidi kasutamata raha, mis võimaldas rahuldada lisandunud sooviavaldused. Selle õppeaasta huvihariduse toetusteks kavandatud eelarve on nüüd jaotatud.

Koonga Kool tähistas 107. sünnipäeva ajaloolises koolimajas. Foto: erakogu

Koonga Kool tähistas 107. sünnipäeva ajaloolises koolimajas

Raahel Apsalon
Lääneranna Teataja toimetaja

Koonga Kooli 107. sünnipäeva tähistati tänavu 1. oktoobril. Koolipere kogunes rongkäiguks ning suundus kooli lipu lehvides Koonga mõisahoone juurde, kus aastakümneid tagasi tegutses kool. Aastaid suletuna seisnud hoone uksed avati taas ning õpilased, õpetajad, vilistlased ja kohalikud elanikud said tutvuda maja ajaloo ja kunagise koolieluga.

Mõte tähistada kooli sünnipäeva ajaloolises koolimajas sai alguse tänavuste talgute järel

Koongas toimunud Teeme Ära ettevõtmise järel jätkusid suvel tööd mõisahoone juures, kus lammutati vana mööblit ning korrastati ümbrust koostöös Lääneranna malevaga. Ülle Andrea, kes on Koonga kooli pedagoog ning patrioot ja mõisahoones tegutsenud kooli viimase lennu vilistlane, nägi seejärel võimalust taas hoonesse pääseda. Kuna ta polnud sinna ligi 20 aastat saanud, tekkis mõte korraldada just seal Koonga kooli sünnipäevaaktus.

Sündmuse ettevalmistamisel lõi kaasa Koonga Vabatahtlik Päästeselts, kelle liikmete töö tulemusel said külalised tutvuda ajaloolise koolimaja ruumide ja keldrikorrusega, kus tutvustati varjumiskohta ning selgitati, mis on selle kogukondlik vajadus. Vilistlane Ülle Andrea koostas vilistlaste fotodest näituse ning Evi Liiva viis läbi toredate juttudega ringkäigu.

Avatud uksed pakkusid võimalust heita pilgu hoonele, millel on Koonga haridusloos oluline koht.

Vanas koolimajas pidas kõne tänane koolijuht Marken Malm ning mälestusi jagasid endised ja praegused õpetajad. Õpilased, lapsevanemad ja teised Koonga kandi elanikud said ringi vaadata, uurida vilistlaste fotosid ning kuulata lugusid aastakümnete tagusest koolielust ja igapäevaolust.

Ajaloolise hoonega tutvumine pakkus mõtteainet ka praegustele õpilastele

Õpilaste sõnul oskavad nad pärast külaskäiku veelgi enam hinnata tänase koolimaja võimalusi, õppevahendeid ja head seisukorda. Mineviku nägemine aitab paremini mõista, kuidas on kool ja õppimistingimused aja jooksul muutunud.

Koonga kooli 107. sünnipäev tõi kokku eri põlvkonnad ning tuletas meelde, et kooli ajalugu ei ela ainult hoonetes ja vanadel fotodel, vaid eelkõige inimeste mälestustes ja kogukonna ühistes tegemistes.

Koonga kool tänab kõiki sündmuse eestvedajaid, Koonga Vabatahtliku Päästeseltsi liikmeid, mälestuste jagajaid ja osalejaid.

> Palju õnne Koonga koolile, kooliperele, vilistlastele ja kogu Koonga kogukonnale!

Tulevikukooli kohtumispäev Lihulas. Fotod: Lääneranna Gümnaasium

Tulevikukooli kohtumispäev Lihulas

Janne Esko, Lääneranna Gümnaasiumi haldusjuht

Lääneranna Gümnaasiumi Lihula koolimajas toimus 29. septembril Tallinna Ülikooli Tulevikukooli arenguprogrammi kohtumispäev. Meil oli rõõm võõrustada programmis osalevate koolide meeskondi ja mentoreid ning veeta päev ühiselt arutledes ja järgmisi samme kavandades.

Päev algas ringkäiguga Lääneranna Gümnaasiumi Lihula koolimajas, kus külalised said lähemalt tutvuda meie koolikeskkonna ja igapäevaeluga. Seejärel keskenduti arendustöö eesmärkide mõtestamisele ja ajajoone loomisele. Päeva teises pooles räägiti tõenduspõhisest kooliarendusest ning õpetaja rollist eestvedajana.

Tulevikukooli programmis keskendub Lääneranna Gümnaasiumi meeskond õppijate õpioskuste arendamisele. Meie pikaajaline eesmärk on, et õppijate õpioskused paraneksid õpetajate teadliku koostöö ja koosõppimise kaudu. Selle saavutamiseks loome õpetajatele tingimused koosõppimiseks ning keskendume tõhusate õpistrateegiate ühisele õppimisele ja rakendamisele.

Kohtumispäeval vaadati üle koolide seatud eesmärgid ja anti üksteisele tagasisidet. Samuti mõeldi läbi, millised tegevused aitavad soovitud muutuseni jõuda ning kuidas hinnata, kas oleme oma eesmärkide poole liikunud. Oluline osa päevast oli tõenduspõhisusel ehk sellel, kuidas kasutada kooli arendamisel teadlikult andmeid ja uurimistulemusi.

Lääneranna Gümnaasiumi klassiõpetaja Ruth Kalde võttis päeva kokku:

„Tulevikukool on tõeliselt väärtuslik ja mõjus algatus, mis annab kooliperele suurepärased tööriistad ning teaduspõhise toe õppimise ja koolikultuuri arendamiseks. Olen siiralt tänulik ja uhke, et saame selles muutust loovas programmis ise kaasa lüüa."

Tallinna Ülikooli haridusjuhtimise koostööjuht ja Tulevikukooli programmi eestvedaja Riina Stahl sõnastas oma mulje meie koolist nii: „Tundsime end igal sammul oodatu ja hoituna. Õiglus, hoolivus, kaasatus ja uuendusmeelsus ei ole üksnes sõnad koolimaja seintel, vaid peegelduvad ka teie silmis."

Selline tagasiside on meile väga tähenduslik, sest just need väärtused on olulised ka meie igapäevases koolielus.

Tulevikukooli kohtumispäev andis uusi mõtteid, aga ka väga konkreetsed järgmised sammud. Nüüd jätkub töö oma tegevuste ajajoone koostamise, vajalike andmete kogumise kavandamise ning õpetajate koosõppimise põhimõtete mõtestamisega.

LÜHIDALT

Metsküla koolipere avastas Tartut ja ööbis lodjal

Kohe pärast õpetajate päeva võttis koolipere ette kahepäevase õppe- ja seiklusreisi Tartusse, mille kavas olid AHHAA teaduskeskus, lodjasõit, kohtumine Hullu Teadlasega ja Eesti Rahva Muuseum.

Teekond algas Viljandis, kus uudistati lossimägesid ja järvevaateid ning loeti üle Trepimäe trepiastmed. Tartus said õpilased teaduskeskuses ise katsetada ja avastada, õhtul aga sõideti lodjaga mööda Emajõge ning ööbiti laeval.

Järgmisel päeval tutvusid 1.–3. klassi õpilased koos Hullu Teadlasega Tartu Ülikooli ajalooliste paikadega, 4.–6. klassi õpilased aga avastasid Eesti Rahva Muuseumis soome-ugri rahvaste keeli ja traditsioone ning lahendasid põgenemistoa ülesandeid. Reis pakkus uusi teadmisi, ühiseid elamusi ja tavapärasest erineva ööbimiskogemuse.

Kodukant Läänemaa avab elukeskkonna arendamise taotlusvooru

11.–24. novembrini saab taotleda toetust Kodukant Läänemaa LEADER-meetmest „Elukeskkonna arendamine". Toetust saavad taotleda tegevuspiirkonnas (Lääneranna vallas endised Lihula ja Hanila valla territooriumil) tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused, et arendada avalikku ruumi, kogukonnateenuseid, seltsi- ja külamaju, turvalisust, kriisivalmidust ning noorte osalusvõimalusi.

Toetuse suurus on 5000–80 000 eurot ja toetusmäär kuni 90% abikõlblikest kuludest. Taotlused tuleb esitada e-PRIA keskkonnas hiljemalt 24. novembril kell 16.

Meetme tingimused leiab Kodukant Läänemaa kodulehelt kklm.ee rubriigist „Toetused 2024–2027". Projektiidee sobivuse kohta saab nõu küsida meetmespetsialist Maarja Pikkmetsalt aadressil maarja.pikkmets@kklm.ee või telefonil 5690 7685.

Heakorrakonkursi „Kaunis Lääneranna“ 2026. aasta tiitli võ

Kaunis Lääneranna võitja elamud tiheasustuses kategoorias. Tallinna mnt 73, Lihula linn. Foto: Piia Saak

Kaunis Lääneranna võitja maakodude kategoorias. Tiige talu. Foto: Piia Saak

Lääneranna valla tänavune heakorrakonkurss tiitlile „Kaunis Lääneranna“ on jõudnud lõpule. Hindamiskomisjon otsustas võiduga tunnustada kinnistuid neljas kategoorias, mis paistsid silma hoolitsetud ümbruse, omanäoliste lahenduste ja läbimõeldud tervikuga.

Juunis välja kuulutatud heakorrakonkursile sai kandidaate esitada kuni 31. juulini.

Tänavu esitati konkursile kokku 11 kandidaati viies kategoorias: elamud tiheasustuses, maakodud, äri- ja tootmishooned, maastikuobjektid ning avalik ruum. Kortermajade kategoorias kandidaate ei esitatud. Kaks esitatud kandidaati loobusid osalemisest, mistõttu jäi hindamisele üheksa objekti.

Hindamiskomisjoni liikmed tutvusid konkursile esitatud kohtadega, hindasid nende üldist heakorda, haljastust, kujundust ja sobivust ümbritsevasse keskkonda ning pöörasid tähelepanu ka omanäolisusele ja järjepidevale panusele. Individuaalsete hinnangute ja ühise arutelu tulemusena valiti välja neli eri kategooriate võitjat.

Tiitli „Kaunis Lääneranna“ 2026. aasta võitjad

Lääneranna Vallavalitsus kinnitas Lääneranna valla 2026. aasta heakorrakonkursi tiitli „Kaunis Lääneranna“ võitjateks järgmiste kategooriate parimad:

- Elamud tiheasustuses – Eda ja Ants Urb, Tallinna mnt 73, Lihula linn;
- Maakodud – Perekond Piht, Tiige talu, Tuudi küla;
- Äri- ja tootmishooned – Pivarootsi õppe- ja puhkekeskus, Tika kinnistu, Pivarootsi küla;
- Avalik ruum – Lääneranna Gümnaasiumi Lihula koolimaja, Jaama tn 9, Lihula linn.

Suur tänu kõigile konkursil osalenutele, kandidaatide esitajatele ning neile, kes oma igapäevase töö ja pühendumusega aitavad hoida Lääneranna valda kauni, omanäolise ja kodusena!

Elamud tiheasustuses: Eda ja Ants Urbi kodu, Tallinna mnt 73, Lihula linn

Lihula linnas Tallinna maanteel asuv Eda ja Ants Urbi koduaed on ehe näide sellest, millise ilu võib luua aastatepikkune järjepidev töö ja armastus aiapidamise vastu.

Tegu on kompaktse, ent erakordselt läbimõeldud ja liigirikka aiaga, kus tarbe- ja iluaed moodustavad kauni ning harmoonilise terviku. Hoolikalt valitud taimed, maitsekas kujundus ja detailid pakuvad silmailu eri aastaaegadel.

Eda Urb. Foto: Piia Saak

Hindamiskomisjonile avaldas erilist muljet perenaise pühendumus. Tänavalt ei pruugi kogu aia ilu esmapilgul välja paistagi, kuid väravast sisse astudes avaneb tõeliselt lummav roheline maailm. See on koduaed, mille kujundamisse on pandud nii aega, teadmisi kui ka südant.

Maakodud: perekond Piht, Tiige talu, Tuudi küla

Tuudi külas asuv Tiige talu on ajalooline talukoht, kus minevik ja tulevik saavad taas kokku. Paigal on oma lugu ja tähendus, mis ulatub kaugemale üksnes hoonetest ja hoolitsetud koduümbrusest. Siin elavad edasi põlvkondade mälestused, side kodukohaga ning soov hoida ja väärtustada esivanemate pärandit.

õitjad on selgunud

Raahel Apsalon, Lääneranna Teataja toimetaja

Pivarootsi õppe- ja puhkekeskus. Fotod: erakogu

Lääneranna Gümnaasiumi Lihula koolimaja. Fotod: Heikki Avent

Tiige talu pererahvas. Foto: Piia Saak

Rohkem pilte veebilehes

Tiige talus on alanud uus peatükk. Ajaloolisele talukohale antakse värsket ilmet ning samm-sammult kujundatakse sellest tänapäevast ja omanäolist maakodu. Hindamiskomisjon pidas tunnustamisväärseks just talukoha taaselustamist ja järjepidevuse hoidmist.

Tiige talu on ilus näide sellest, et kauni kodu väärtus ei peitu üksnes valmis aias või korrastatud hoonetes, vaid ka selle paiga loos, juurtes ja inimestes, kes soovivad seda lugu edasi kanda.

Äri- ja tootmishooned: Pivarootsi õppe- ja puhkekeskus, Tika kinnistu, Pivarootsi küla

Pivarootsi külas asuv Tika kinnistu, kus tegutseb Lastekaitse Liidu lastelaager, on silmapaistev näide järjepidevast tööst suurema maa-ala ja hoonestuse korrashoiul ning arendamisel.

Aastate jooksul on laagriala pidevalt täiendatud ja parendatud, pöörates tähelepanu nii hoonete seisukorrale, ümbruse heakorrale kui ka ala kasutusmugavusele. Kunagisest vanemast hoonestusest on sihikindla töö tulemusena kujundatud hoolitsetud ja toimiv laagrikeskkond.

Hindamiskomisjon tunnustas eriti kinnistu arendajate pikaajalist pühendumust ning järjepidevat panust meeldiva ja hästi hooldatud keskkonna loomisel. Pivarootsi lastelaager on hea näide sellest, kuidas aastate jooksul tehtud töö ja pidev hool aitavad kujundada väärtuslikku ning kestvat tervikut.

Avalik ruum: Lääneranna Gümnaasiumi Lihula koolimaja, Jaama tn 9, Lihula linn

Lihula uus koolimaja koos ümbritseva õuealaga on toonud linnaruumi kaasaegse, avara ja terviklikult kujundatud avaliku keskkonna. Koolikompleksi puhul on pööratud tähelepanu nii õppimiseks vajalikele tingimustele kui ka hoone ümbrusele, haljastusele ning õueala mitmekülgsetele kasutusvõimalustele. Uus arhitektuur, rohealad ja läbimõeldud väliruum moodustavad ühtse terviku, mis toetab nii õppetööd, liikumist kui ka koosviibimist.

Hindamiskomisjon tõstis esile eelkõige terviklikku ruumilahendust, mis arvestab lisaks koolipere vajadustele ka laiema kogukonnaga. Värskelt valminud koolikompleks rikastab Lihula linnapilti ning loob võimalusi avaliku ruumi aktiivsemaks kasutamiseks.

Tunnustust väärib iga panus kodukoha heakorda

Lisaks neljale kategooriavõitjale tegi hindamiskomisjon ettepaneku tunnustada tänukirjaga ka kõiki ülejäänud viit konkursil osalenud kandidaati.

Heakorrakonkursi väärtus ei seisne üksnes kaunimate paikade väljaselgitamises. Vähemalt sama oluline on märgata inimesi, kelle igapäevane hool ja töö ei pruugi alati avalikkuse tähelepanu pälvida, kuid kelle panus kujundab meie kõigi ühist elukeskkonda.

Olgu selleks väike koduaed, avar maakodu, ettevõtte territoorium või kõigile kasutamiseks mõeldud avalik ala – iga hoolitsetud paik annab oma osa Lääneranna valla ilmesse.

> Heakorrakonkursi tunnustused antakse üle 18. veebruaril 2027 Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud kontsert-aktusel, mis on Lääneranna valla suurim tunnustusüritus.

Meie inimesed, meie lood

Lääneranna vallas elab palju inimesi, kelle elukäik, mälestused ja igapäevased tegemised väärivad tutvustamist. Selles persoonisarjas kohtume inimestega meie endi keskelt, et talletada nende lugusid ja tutvustada valla mitmekesist elu.

Rubriiki toimetab Lihula kultuurimaja kultuurikorraldaja ja Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia tudeng Andri Lobjakas.

Kellest võiksime järgmisena kirjutada? Anna oma mõttest teada aadressil andri.lobjakas1@gmail.com.

Helje Immonen: „Jumal annabki mulle tuge! Peab lihtsalt uskuma!“

Andri Lobjakas

Helje Immonen on Lihulaga seotud olnud juba üle viiekümne aasta. Tema eluteele on mahtunud palju tööd, pere kasvatamist ja muusikat, aga ka usku, mis annab talle raskematel hetkedel tuge. Praegu töötab Helje Lootuse poes, millega ta on seotud olnud juba ligi 20 aastat.

Kus on Teie juured? Mille eest olete tänu võlgu oma vanematele?

Ema oli mul saarlane ja isa pärnakas, kuid kus nad kokku said, seda ma ei tea. Ise olen sündinud Tapal. Kõik meie pere viis last on sündinud eri kohtades. Väiksena elasime lisaks kõigele ka Kanaküla. Käisime Kanaküla kuueklassilises koolis. Mäletan, et ema viis meid hommikuti hobusega kooli ja õhtul tulime jala koju. Meie kodust koolini oli seitse kilomeetrit. Talviti, kui koolist koju tulin, läks vara pimedaks. Et ma tee peal mingeid hääli ei kuuleks – väike laps ju kardab –, hakkasin laulma.

Emale olen tänu võlgu selle eest, et ta jõudis meid kõiki üles kasvatada ja meie eest väga palju hoolitseda. Isale olen tänu võlgu selle eest, et temalt sain muusikapisiku. Isa oli meil rõõmsameelne pillimees. Mäletan hästi, et kui me bussiga kuhugi sõitsime, oli isal alati pill kaasas. Ta küsis bussijuhilt, kas tohib bussis pilli mängida. Siis ta seal mängis ja meie laulsime.

Isa mängis akordioni ja bajaani. Ise mängisin samuti akordioni, hiljem lisandusid suupill, kannel ja karmoška. Karmoška andsin tütar Piretile ja selle mängimine jäi mul katki.

Kui kaua olete olnud seotud oma praeguse elukoha Lihulaga?

Olin 17-aastane, kui Lihulasse tulin. Nüüd võib numbrid ümber keerata – olen 71. Minu vanemad kolisid väga palju. Enne Lihulasse tulekut elasime Oidremal. Selles osas olin aga kange: ütlesin vanematele, et niipea kui saan hakata üksinda elama, jään sinna, kus parasjagu olen. Ja nii saigi.

Nüüdseks on juhtunud nii, et absoluutselt kõik majad, kus ma varem Lihulas elasin, on maha lammutatud, maha põletatud või muul moel hävinud. Üks oli kiriku taga asuv pikk maja, mis lammutati. Teine oli raudtee ääres ja see põletati maha. Siis oli veel maja UKU maja kõrval, kus praeguseks on alles ainult saun. Seal läksin lausa mehele. Lisaks oli Lasteaia tänava maja, mis sel aastal lammutati. Sealt läksin Ristikusse ja sinna olen jäänud tänu oma praegusele abikaasale Ristole. Võib

öelda, et elasin neis hävinud majades kokku umbes 50 aastat.

Elu oli selline, et tööle pidi minema varakult. Kõigepealt käisin Virtsu õhtukoolis ja seejärel läksingi tööle. Minu esimene töökoht oli Lihula leivatööstuses. Kõigepealt ladusin leibu, seejärel töötasin leivaahju juures. Kõikide töödega sain hakkama. Olen ikka öelnud: „Kool annab ainult hariduse, mõistus peab sul endal olema!"

Lisaks käisin öösiti lasteaias tööl. Hiljem müüsin Lihula saunas pileteid. Raha oli vaja, et lapsi üleval pidada.

Kui sain esimese lapse, olin 20-aastane. Tütar Piret sündis 1. jaanuaril. Kuna abikaasa Mart oli sõjaväes, elasime sel ajal minu ämma juures. Seal oli aga vähe ruumi ja Piret ei saanud eriti roomata. Juba üheksakuuselt hakkas ta kõndima.

Kuidas Teie lastel läheb?

Lastel läheb praeguse elu kõrvalt väga hästi. Olen selle üle väga õnnelik. Teine tütar Maret õpib endiselt edasi ja töötab õpetajana, Piret töötab juuksurina. Ütlen ausalt, et jõudsin selle tööelu kõrvalt üles kasvatada väga tublid lapsed.

Mis Teie arvates teeb elu elamisväärseks?

Mul on tõsiselt hea meel selle üle, et mõlemad mu lapsed ja nende pered elavad siin Lihulas. Pere on alati koos. Lapsed tulevad kohe kohale ja hoolitsevad minu eest. See on puhas rõõm.

Samuti teevad elu elamisväärseks töö ja hobid. Ka see töö, mida ma siin Lootuse poes teen, annab elule palju juurde. Lootuse pood saab 6. novembril juba 20-aastaseks. Täpselt sama kaua olen minagi sellega seotud olnud.

Kui aga tuleb ette mõni eluraskus, aitab mind Jumal. Jumal annabki mulle tuge. Peab lihtsalt uskuma. Kristluse juurde jõudsin tänu oma teisele tütrele Maretile. Olen juba pikka aega olnud Jumala laps.

Tahtsin tõsiselt näha, kas see on ikka nii, nagu räägitakse – kas Jumal aitab. Noorest peast võtsin palju ravimeid: rahusteid ja valuvaigisteid. Kogu aeg ja igal pool olid mul tabletid kaasas. Kui aga sain Jumala lapseks, panin ravimid kõrvale ja ütlesin endale: „Kui Jumal on olemas, siis tema tervendab mind!" Ja nii ongi läinud. Ma ei ole sellest ajast saadik haige olnud. Nüüd lihtsalt usungi.

Mida tahaksite öelda Lääneranna valla rahvale?

> Võtke elu rahulikult ja vaadake seda ilusamates toonides. Olgem positiivsed!

EttevõtlusRing kutsub Lihulasse naisettevõtjate lugusid kuulama

Neljapäeval, 12. novembril kell 17–19 toimub Lihulas Luha Pagaris EttevõtlusRingi nais- ja väikeettevõtjate eri. Oma kogemusi jagavad viis eri valdkonnas tegutsevat naisettevõtjat ning nõu annavad ettevõtluse ja kohaliku arengu spetsialistid. Osalema on oodatud kõik ettevõtlushuvilised.

Iga ettevõtte taga on inimene oma ideede, valikute ja kogemustega. Novembrikuine EttevõtlusRing toob need lood kuulajate ette ning pakub võimalust leida oma mõtetele tuge, küsida nõu ja tutvuda teiste ettevõtlike inimestega.

Kevadisest ringist sündis uus kohtumine

Kevadisel EttevõtlusRingil külastati peamiselt ehitus- ja tööstusettevõtteid ning sadamat. Muu hulgas tutvuti Kvaliteetakna, Werderholmi, Nordrami ja Virtsu sadama tegemistega.

„Sai selgeks, et väikeettevõtjatel ja naistel on kuidagi oma lood ja oma dünaamika," ütles ettevõtluse eest vastutav abivallavanem Henrik Raave.

Tema sõnul ongi sellest tähelepanekust kasvanud välja järgmine kohtumine, mille keskmes on naisettevõtjate kogemused ja väikeettevõtlus. Seekord kogunetakse Lihulasse, et kuulata, kuidas eri valdkondades oma ettevõtmisi arendatakse.

Viis ettevõtjat, viis erinevat kogemust

Õhtu jooksul jagavad oma kogemuslugusid:

- Kati Rooni: Luha Pagar, pagarikoda;
- Virge Toming: Von Hauer, toitlustus;
- Liisi Laos: Kirbla Mahe, põllumajandus;
- Monika Hale: Muustuudio, kunst;
- Mirjam Pikkmets: Mätiku talumeierei ja Aaduni OÜ.

Pagarikojast ja toitlustusest põllumajanduse ning kunstini ulatuvad lood annavad võimaluse tutvuda erinevate ettevõtluskogemustega ja leida neist mõtteid ka oma tegemiste jaoks.

Nõu jagavad Pärnumaa Arenduskeskuse ettevõtluskonsultant Margit Kool, kes nõustab alustavaid ettevõtteid, ning Lääneranna valla arendusspetsialist Gerli Umal.

Tule kuulama, küsima ja kaasa mõtlema

EttevõtlusRingile on oodatud nii naised kui ka mehed, juba tegutsevad ettevõtjad ja need, kes alles kaaluvad oma ettevõtte loomist. Teretulnud on ka kõik, kes soovivad kohalike ettevõtjate tegemistest rohkem teada saada.

Võta kaasa oma küsimused ja ideed; teiste kogemus võib aidata mõnel mõttel selgemaks saada või anda julgust esimese sammu tegemiseks. Vestluste kõrvale pakub kohtumise võõrustaja Kati Rooni kohvi ja ühe mõnusa ampsu.

> Kohtume 12. novembril kell 17–19 Luha Pagaris, Tallinna mnt 19, Lihulas.

Registreeru EttevõtlusRingile siin: https://forms.cloud.microsoft/e/fuqtj84Hw6

Audru jõe ülemjooksu taastamistööde detailplaneeringu eelnõu avaliku väljapaneku tulemused

Margus Källe
Lääneranna valla planeeringute spetsialist

Detailplaneeringu eelnõu avalik väljapanek toimus 27.07–28.08.2026, mille ajal esitasid arvamused Maa- ja Ruumiamet, Eesti Geoloogiateenistus ning Keskkonnaamet.

Lavassaare järvest algavale Audru jõele kavandatakse kalapääsu rajamist, et tõsta järve veetaset 20 cm võrra, merepinnast arvates 16,3 m kõrgusele, et parandada looduskaitsealal asuva järve seisundit ning selle ümbruse soode veerežiimi. Planeeringuala (1,6 ha) asub Õepa raba katastriüksusel (tunnus 33404:003:0249). Ehitisi planeeritaval alal ei ole ning neid ei kavandata, määratakse kalapääsu rajamise ala ning ajutised juurdepääsud ja laoplats. Detailplaneering sisaldab ettepanekut Audru jõe kalda ehituskeeluvööndi vähendamiseks 0 meetrini jõe 114,5 m pikkuses lõigus kavandatava kalapääsu asukohas.

Planeeringu eelnõu avalik väljapanek toimus 27.07–28.08.2026, mille ajal esitasid Maa- ja Ruumiamet, Eesti Geoloogiateenistus ning Keskkonnaamet ettepanekud detailplaneeringu täpsustamiseks. Keskkonnaamet juhtis tähelepanu asjaolule, et 01.09.2026 jõustunud looduskaitseseaduse redaktsiooni § 38 lg 5 p 13 kohaselt võib Keskkonnaameti nõusolekul kalda ehituskeeluvööndisse ehitada kaitstava loodusobjekti kaitse korraldamiseks vajalikku ehitist, millest tulenevalt ei ole enam vajalik kalda ehituskeeluvööndi vähendamiseks nõusoleku taotlemine Keskkonnaametilt üldplaneeringut muutva detailplaneeringu alusel. Avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimus 24.09.2026. Arvamusi ega ettepanekuid arutelul ei esitatud. Avaliku väljapaneku tulemuste alusel tehakse detailplaneeringus vajalikud täpsustused, planeeringu põhilahendust ei muudeta.

Tulekukk pani Lihula tegutsema: vabatahtliku tuletõrjeseltsi loomisest möödus 150 aastat | Kaja Lotman

Tänavu möödus 150 aastat Lihula vabatahtliku tuletõrjeseltsi asutamisest. Seltsi loomisele eelnes 1875. aastal Lihulas puhkenud suur tulekahju, milles hävines 15 maja. See pani kohalikke majaomanikke otsima võimalusi, kuidas tuleõnnetustele paremini vastu astuda. Kahe aasta jooksul koguti raha, soetati esimesed tuletõrjepritsid ning 19. augustil 1876 asutati Lihula vabatahtlik tuletõrjeselts.

Gustav Christian Nörmann. Foto: Eesti Päästeameti ajakiri, nr. 2, märts 1992

Tuletõrje tegevuse algusest Lihulas

14. detsembril 1877. aastal kirjutab Postimees Lihulast: „9. mail 1875 möllas tulekukk Lihulas ja põrutas 15 maja tuha hunnikusse. Peale selle palus Lihula lossi renthärra von Grünewald Lihula linna majaomanikusid kokku ja ühel meelel wõeti ette priitahtliku tulekustutajate seltsi asutada. Ühe rahakorjamise ringkirja läbi tuli Lihulast ja tema lossist 396 rubla kokku, kelle eest kaks wee pritsi osteti, aga asi nihkus weel kuni 19. augustini 1876 kus tõeste selts asutati.“

Walter Johann von Gruenewald. Foto: Rahvusarhiiv EAA.1843.1.22

Selts oli suurel Tsaari-Venemaal esimesi selletaolisi. Esimeseks ja pikaajaliseks peameheks sai Lihula apteeker Gustav Nörmann, kes tegeles ka paljude teiste vajalike tegevustega väikeses alevikus, oskas edukalt korraldada seltsi tööd, nii et leiti kiiresti toetajaid ja koguti pidevalt vajalikke rahasummasid, osteti varustust, korraldati koolitusi ja ehitati seltsile maja. Asutajaliikmeid oli 38 ja mõne aja pärast olid osakonnad ka kaugemates külades: Alaküla, Kirikukülas, Pariveres ja Tuudi Liival.

Seega möödus selle aasta augustis Lihula vabatahtliku tuletõrje algusest tervelt 150 aastat.

Kes olid Lihula vabatahtliku tuletõrje loojad ja seltsi asutajad?

Walter Johann von Gruenewald sündis 28. juunil 1843 Võnnus (tänapäeva Cēsises) ja suri 31. oktoobril 1922. Ta oli Eestimaa rüütelkonna maanõuniku ja kreisisaadiku Alexander von Gruenewaldi poeg. Õppis Tartu Ülikoolis ja kuulus korporatsiooni Estonia. 1874. aastal abiellus Audru mõisast pärit Helene Bertha Johanna von Pilar von Pilchauga. Walter Johannist sai Lihula mõisavalitseja ja pere asus elama Lihula mõisa. Lihulas sündis neil kuus last. 1886. aastal päris ta oma isalt Esna mõisa ja pere lahkus Lihulast.

Gustav Christian Nörmann sündis 1. septembril 1849 Pärnus, lõpetas Pärnu Progümnaasiumi ja oli 1871. aastast Lihula apteegis apteegiabilisena tööl ning omandas proviisori elukutse Tartu Ülikoolis 1886. aastal. Aastatel 1876–1888 töötas ta Lihula apteegi juhatajana ja oli apteeker ka Haapsalus ja Muhu saarel. Lisaks oli ta 1877–1886 Lihula Telegraafi-abijaama juhataja ja Lihula Vabatahtliku Tuletõrjeseltsi peamees. Tema tegevust hinnati väga kõrgelt ja ta sai mitmeid aumärke ja ordeneid. Gustav Nörmann suri 26. detsembril 1918 ja on maetud Lihula vanale kalmistule.

Mälestame meie seast lahkunuid (01.09–30.09.2026)

Marje Trossmann	07. III 1939 – 01. IX 2026
Rita Mägi	15. V 1946 – 01. IX 2026
Vahur Tiitmaa	30. VIII 1936 – 04. IX 2026
Maie Pals	19. VI 1946 – 04. IX 2026
Eevi Kalmaru	23. IX 1941 – 06. IX 2026
Anne Pikkmets	30. V 1939 – 11. IX 2026
Johannes-Voldemar Kasesalu	10. IV 1946 – 16. IX 2026
Tatjana Mölder	24. IV 1947 – 16. IX 2026
Ado Jalakas	14. I 1938 – 18. IX 2026
Uno Vaaks	10. XII 1957 – 20. IX 2026
Milvi Liiv	07. I 1946 – 20. IX 2026
Asta Matetski	12. I 1946 – 25. IX 2026
Ülo Lillemaa	26. V 1958 – 29. IX 2026
Orvi Tagobert	04. IX 1936 – 30. IX 2026

Avaldame lähedastele kaastunnet!

Õnnitleme uusi ilmakodanikke ja nende vanemaid!

Lukas Assmann
28. VIII 2026

Saskia Aljas
08. IX 2026

ÜLEVAADE LÄÄNERANNA VALLAVALITSUSE TEGEVUSEST

ÜLEVAADE LÄÄNERANNA VALLAVOLIKOGU TEGEVUSEST

ISTUNGI TÄISPIKKUSES PROTOKOLLIGA SAAB TUTVUDA QR-KOODI SKANEERIDES

Lihulas võistles üle 200 noore maadleja, meie noored võtsid võistkondliku esikoha

Janar Sõber
Lääneranna Spordikooli direktor

Lääneranna Spordikooli maadlejad võistlusel. Fotod: Anett Kumm

Gustav Vahari mälestusvõistlusel osales 208 noort sportlast Eestist ja Leedust. Lääneranna Spordikooli noored saavutasid võistkondlikus arvestuses esikoha.

3. oktoobril toimus Lihula spordihoones juba 16. korda Gustav Vahari mälestusvõistlus maadluses, mis tõi Lääneranna valla esimesena maailmameistriks tulnud Kreeka-Rooma maadleja auks kokku 208 noort sportlast Eestist ja Leedust. Võistlusel osales 23 maadlusklubi.

Koduvõistlus oli edukas ka Lääneranna Spordikooli noortele, kes saavutasid võistkondlikus arvestuses esikoha. Kokku astus võistlustulle rekordiliselt 32 Lääneranna noort: 15 tüdrukut ja 17 poissi. Koduklubi sportlased võitsid 11 kuld-, 11 hõbe- ja kuus pronksmedalit.

Kert kukk kiirabiautos. Foto: erakogu

Gustav Vahar, kelle auks võistlus nime kannab, oli esimene Lääneranna vallas sündinud maailmameister Kreeka-Rooma maadluses. Tema mälestuseks korraldatav turniir on aastatega kujunenud Lihula üheks olulisemaks noorte maadlusvõistluseks.

Enne suurt võistlust peeti maha maavõistlus

Võistlusele eelnenud õhtul toimus Lihulas ka esimene Lääneranna ja Leedu Joniškise klubi vaheline maadlusmaavõistlus.

Lääneranna eest astusid matile Marta Kolõtšev, Rico Laht, Emily Alpius ja Ardon Alesmaa. Neljast kohtumisest võitis oma matši Alesmaa ning ajaloolise esimese maavõistluse tulemuseks jäi 3:1 Joniškise noorte kasuks.

Turniiri üheks eredamaks looks kujunes Kerdi ja Brayani matš

Seekordne võistlus jääb ilmselt kõige kauemaks meelde Lääneranna Spordikooli noorele maadlejale Kert Kukele. Kert võistles kahes vanuseklassis ning tegi enda sõnul elu parima turniiri.

U15 vanuseklassis jõudis ta heitluses esikohale väga lähedale. Vastaseks oli talle juba aastaid tuttav konkurent ja sõber Brayan Laine Valga Spordiklubist. Kert võistles südilt, kuid ootamatu vigastuse tõttu pidi võistluse katkestama. „Olin matši juhtimas. Teisel poolajal, kui maadelda jäi veel 30 sekundit, suutsin murda käeluu," kirjutas Kert pärast võistlust. Kert viidi Pärnu Haiglasse, kus luud pandi paika ja käsi asetati kipsi. Vaatamata vigastusele sai ta U13 vanuseklassis pronksi ja U15 vanuseklassis hõbeda. Ent Kerdi enda sõnul tegi tal kõige rohkem südame soojaks see, mis juhtus pärast matši.

Brayan tuli Kerdi vanemate juurde, uuris, kuidas Kerdil läheb, ning ulatas seejärel Kerdi isale oma kuldmedali. „Matš oli tegelikult otsustatud ning Kert oleks pidanud võitma," ütles Brayan.

„Võistlustel me küll heitleme esikohale, kuid veelgi olulisem on spordimehelikkus. Brayani tegu näitab ehedalt, et temal on süda õige koha peal," ütles Kert.

Lääneranna Spordikooli direktori Janar Sõbra sõnul oli see üks võistluse hetki, mis jääb pikaks ajaks meelde. „Spordis võideldakse küll matil vastasega, kuid sellised hetked näitavad, et võistlusest olulisem võib olla see, kuidas üksteisega käitutakse, "sõnas Janar.

„Tulemuse saavutamiseks on vaja visadust"

Võistluse avamisel tervitas sportlasi ka Lääneranna vallavanem Tarvi Sits, kes meenutas, et meie vallaga on seotud mitmed Eesti maadluse ja spordi suured nimed. Lisaks Gustav Vaharile on siit pärit ka olümpiavõitja Kristjan Palusalu.

Vallavanema sõnul annab memoriaal noortele võimaluse omavahel mõõtu võtta ja ennast proovile panna, kuid aitab ühtlasi hoida elus ka mälestust sportlastest, kelle saavutused võivad olla tänastele noortele eeskujuks.

„Tänapäeval on sportlastel treenimiseks ja võistlemiseks kindlasti paremad tingimused ja võimalused kui omal ajal. Aga mõni asi ei ole muutunud – tulemuse saavutamiseks on vaja visadust, pühendumust ja soovi midagi suurt saavutada ning oskust mitte liiga kergesti alla anda," ütles ta.

Lihula võistluspäeva toetas kogu kogukond

Lisaks võistlusele oli spordihoones avatud loterii, mille peaauhinnad panid välja Lääneranna Spordikooli õpilaste vanemad. Peaauhinnaks olnud kringli võitis Maris Pikkmets ning reisikohvrite komplekti sai Rico Laht. Loteriist saadud tulu läheb Lääneranna Spordikooli suvise maadluslaagri toetuseks.

Janar Sõber tänab kõiki, kes võistluse korraldamisele kaasa aitasid: lapsevanemaid ja õpilasi, treenereid, vabatahtlikke, toetajaid ja sponsoreid ning kõiki külalisi, kes Lihulasse võistlejatele kaasa elama tulid.

Gustav Vahari mälestusvõistlus toimub Lihulas taas järgmisel aastal, 2. oktoobril 2027.

Lääneranna valla kultuurikava

November

02.11 kell 19.00 Lihula kultuurimajas **Rakvere Teater etendusega „Tsikaadide aeg“**. Tragikomöödia klassikaliste ameerika perekonnadraamade vaimus. Maa ja linn. Rikkus ja vaesus. Eri põlvkonnad ja eri tõed. Hoolitsemine laste ja vanemate eest. Kuidas rääkida – või vaikida – minevikust? Autor Branden Jacobs-Jenkins. Lavastaja Peeter Raudsepp. Osades Ülle Lichtfeldt, Laura Niils, Rainer Elhi, Margus Grosnõi, Tarvo Sõmer ja külalistena Petra Liisa Pilv, Marion Tammet, Natali Väli, Viktoria Väli. Piletid kohapeal ja Piletimaailmast: 24/21 €

05.11 kell 11.00 Lihula kultuurimajas **doonoripäev.** Tule doonoriks ja tee elu suurim kingitus! Broneeri vereloovutuseks aeg www.verekeskus.ee

06.11 kell 20.00 **Lõpe klubis klubi sünnipäevapidu 57!** Laval ansambel Väike mees. Oodata on kuumi Eesti tantsuhitte. Baaris Ragne, kes tervitab kõiki külalisi ja valab parimaid jooke! Info ja laudade broneerimine: 5908 8564. Võta meelepärane amps ja hea tuju ise kaasa ning kohtume tantsupõrandal! Pilet kohapeal: 20 €

07.11 kell 18.00 restoranis Groot südamlik **isa-tütre duo Andris Avamere ja Maria Eliisabet Avamere.** Just isadepäeva eel on eriti tore tuua lavale isa ja tütre ühine muusikaline etteaste, mis loob õhtusse soojust, emotsioone ja ilusaid hetki. Õhtusöögi hind: 50 €/in (hind sisaldab 3-käigulist õhtusööki). Koha saad broneerida varblasadam@gmail.com

08.11 kell 14.00 Mihkli Miikaeli kirikus **jumalateenistus** armulauaga. Teenib õpetaja Kari Tynkkynen

08.11 kell 15.00 Virtsu rahvamajas **„Küla räägib“**. Kohale on oodatud kõik, kel Virtsu elu ja olu südames ja meelel. Teemaks muuhulgas Virtsu kogukonnamaja võimaliku rekonstrueerimise eel-eskiisi tutvustamine. Kohal vallavanem Tarvi Sits ja abivallavanem Henrik Raave

11.11 kell 19.00 Lihula kultuurimaja peeglisaalis **„Linn räägib“**. Tegu on kohtumiste sarjaga, kus vallavalitsuse liikmed kohtuvad kogukonnaliikmetega. Kohal vallavanem Tarvi Sits ja abivallavanem Henrik Raave

14.11 kell 16.00 Kõmsi rahvamajas **Häädemeeste Huviteater „Mees Kaalude tähtkujust“**, mis on tunnustatud näitleja ja muusiku Feliks Kargi hea sooja huumoriga kirjutatud debüütnäitemäng ja põhineb tõsielulisel lool. Lavastaja Aire Koop. Etendus on vaheajaga. Uksed avatud kell 15, töötab ka teatrikohvik! Toetuspanus: 10 €. Lisainfo: 525 3236; lea.maeorg@laanerannavald.ee; www.facebook.com/KomsiRM

15.11 kell 16.00 Varbla rahvamajas **Tõnu Raadik „Hämarvalguses“** hingedeaja kontsert. Kontserdil tulevad esitusele kaunid ballaadid ning saab nautida romantilist ja klassikalist viiulimuusikat. Muusikalist elamust täiendab akordionist Allan Jakobi. Pilet: 5 €, Varbla külaseltsi liikmetele TASUTA!

17.11 kell 12.00 Lihula kultuurimajas **VAT Teater etendusega „Pal-tänava poisid“**. Lugu sõjast ja sõprusest. Pilet 20/16 € (üli)õpilased, noored kuni 26 a (k.a), õpetajad, pensionärid soodustust tõendava dokumendi alusel). Piletid müügil kohapeal ja Piletimaailmas. Etendus on kahes vaatuses ning kestab u 2 tundi ja 30 minutit

21.11 kell 14.00 ootab **Virtsu 60+ klubi** kõiki huvilisi meenutusõhtule täis vestlusi, pillimängu ja tantsu Mutionu Baaris. Osalemine on tasuta. Eelregistreerimine kuni 13.11 telefonil 5669 9984 (Anu)

22.11 kell 12.00 Lihula mõisas **Lihula Ajalooklubi ettekanne „Läänemaa arheoloogide töösuvi“**. Esinejateks on arheoloogid Heikki Pauts, Mihkel Tammet ja Anton Pärn, kes räägivad oma 2026. aasta tegevusest, tulemustest ning tutvustavad arheoloogilisi leide. Info: 5621 9309 (Mati) ja 5397 7603 (Larissa)

22.11 kell 14.00 Mihkli Miikaeli kirikus **jumalateenistus** armulauaga. Teenib õpetaja Kari Tynkkynen, orelil Triinu Pikkmets

29.11 kell 16.00 Lihula kultuurimajas **I advendi kontsert.** Tule ja alusta jõuluootust kauni advendikontserdiga, mis toimub kahes osas. I osa: kontsert kultuurimajas kell 16.00. II osa: advenditule süütamine kesklinna kuuse juures kell 18.00. Advendikõne peavad kirikuõpetaja Kaido Saak ja Lääneranna vallavanem Tarvi Sits

29.11 kell 15.00 Varbla rahvamaja väikeses saalis **advendikontsert.** Esineb ansambel „Midrilind“. Küünla süütamine keskuse kuuse juures

REAKUULUTUSED

Ostan teie auto, kaubiku või maasturi. Tehniline seisukord ei oma tähtsust. Vajadusel registrist kustutamine ja äravedu puksiiriga. Tel 5630 4306

Eterniit, plekkprofiil, bituumensindel katusetööd. Puitfassaadide soojustamine ja viimistlus. Kortermaja trepikodade renoveerimine. www.miltongrupp.ee, 5352 9476

Veo- ja kaevetööd AV Kaevetööd OÜ-lt. Väikest koppa (1.9 T) rendime välja nii juhiga kui juhita. Komatsut (15 T) saab tellida koos juhiga! Lisainfo 5555 1525, avkaevetood@gmail.com

Lääneranna Teataja on TASUTA Lääneranna valla ajaleht, mis ilmub 11 korda aastas ning mille väljaandjaks on Lääneranna Vallavalitsus.

Reklaami avaldamise info ja hinnakirjad: laanerannavald.ee/ajaleht

Lääneranna Teataja toimetus
Lääneranna Vallavalitsus,
Jaama 1, Lihula 90302

E-post: ajaleht@laaneranna.ee
ajaleht.laaneranna.ee/paberleht

Toimetaja – Raahel Apsalon
E-post: raahel.apsalon@laanerannavald.ee

Keeletoimetaja – Anu Rooseniit, Keeletoimetus OÜ
Küljendaja – Erelin Kallas, Vali Press OÜ
Trükk – Printall AS